

Politiets beredskap forutsetter kunnskapsdeling

En forutsetning for god beredskap er at det ordinære politiet er i stand til å nyttiggjøre seg kunnskapen og kompetansen som er i organisasjonen. Vår forskning viser at den erfaringsbaserte kunnskapen som erverves gjennom operativt politiarbeid i for liten grad blir systematisert og delt.

Yrkeskulturelle utfordringer

Rapporten fra 22.juli-kommisjonen konkluderer med at det 22/7 var svakheter med politiets bruk av planverk, noe som kan være et uttrykk for manglende erkjennelse av behov for dette. Forskning har vist at å forholde seg til styringsdokumenter og planverk kan oppleves som å være regelstyrt, i kontrast til 'ordentlig politiarbeid' som er mer basert på skjønnsutøvelse. På samme måte verdsettes teoretisk kunnskap lite sammenlignet med den enkeltes erfaringsbaserte kunnskap fra gata. Dette kan handle om yrkeskulturelle utfordringer i politiet. Profesjonalisering av politiet innebærer nettopp å *kombinere* teoretisk kunnskap med den erfaringsbaserte. Men den erfaringsbaserte kunnskapen må også systematiseres slik at den blir tilgjengelig for andre.

Som rapporten også påpeker, så rapporterer politiet på det de blir målt på. Dette får betydning for hva slags kunnskap og informasjon som deles formelt. Målrettet styring av politiarbeid oppfattes av noen politifolk som en nedvurdering av profesjonell dømmekraft og det å rapportere oppleves ofte av tjenestepersonene som tidkrevende og unødvendig. I tillegg oppgir mange politifolk i ordenstjenesten at det ikke finnes klare retningslinjer for registrering av informasjon i datasystemene generelt.

Noe av motstanden mot rapportering kan forklares med *målstyringssystemet*, som kan forstås som ikke å anerkjenne den enkeltes erfaring og gatekunnskap. Det er statistikk og tall som rapporteres oppover i systemet, og dette er resultatet av bare en liten del av alt arbeidet som gjøres. Det kan oppleves av tjenestepersonene som å rapportere for rapporteringens skyld, i stor grad for å oppfylle resultater i målstyringssystemet, ikke for å gjøre godt politiarbeid.

Informasjonsdeling

God informasjonsdeling er en forutsetning for at politiets skal kunne jobbe kunnskapsstyrt. Den enkelte patrulje må derfor være i stand til å koordinere og dele relevant informasjon, noe rapporten tydelig slår fast at ikke var tilfredsstillende 22/7. Vår forskning har vist at også mange tjenestepersoner opplever at informasjonsdelingen internt har et forbedringspotensial og at informasjonsdelingen ofte er tilfeldig og lite systematisert.

Den enkelte tjenesteperson besitter mye kunnskap om verden der ute som politiet i større grad kan nyttiggjøre seg. Mange politifolk i ordenstjeneste opplever at de ikke blir involvert i kunnskapsarbeidet. Deres nærmeste leder etterspør i liten grad den kunnskapen de sitter på og er heller ikke opptatt av hva patruljene vet om kriminalitetsbildet. Dette kan bl.a. medføre at den lederen som skal styre ressursene har mangelfull informasjon om forhold av betydning for

oppgaveløsningen. Tjenestepersonene informerer riktignok nærmeste leder om det han eller hun selv synes er viktig, men da er det altså opp til den enkelte politibetjent å foreta vurderingen rundt hva som er viktig. Vi mener det ligger et stort potensial hos politiet til i større grad å betrakte ordenspatruljer som informasjonsbehandlere. En aktiv etterspørsel av informasjon fra ledere vil kunne bidra til en mer målrettet informasjonsinnhenting og bedre kunnskapsgrunnlag for beslutninger og prioriteringer.

Konklusjon

Som kommisjonen slår fast har politiet en betydelig kapasitet og kompetanse, men styringen og bruken av disse ressursene har noen helt grunnleggende utfordringer. Det er vi enige i. Ledelse, gode holdninger til og kultur for å dele og nyttiggjøre seg kunnskap og informasjon i det daglige politiarbeidet, er nødvendig for å gi best mulig handlingsgrunnlag under ulike typer hendelser og for å kunne jobbe smartere. Vi anbefaler at førstelinjeledere må bli bedre til å formidle til patruljene hva det er behov for informasjon og kunnskap om. Videre er det viktig å jobbe for en kultur der en ser betydningen av å systematisere det politiet faktisk vet. For å sikre en god beredskap, er det viktig å gjøre mest mulig ut av de ressursene som finnes, blant annet gjennom å systematisere og gjøre tilgjengelig den kunnskapen og informasjonen som finnes i politiet. Det haster å komme i gang med dette.